Вăхăт çĕнĕ ятсем ыйтать

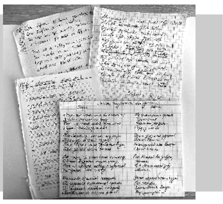

Проект Чăваш Республикин Цифра аталанăвĕн, информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерствин пулăшăвĕпе пичетленет.
Авторĕсем – Светлана Чикмякова тата Оксана Семенова

Ют хĕр

КАЛАВ 14+

Чи çывăх çынни пурнăçран уйрăлнă чухне Катя ултă çул кăна тултарнăччĕ. Кĕçĕн шăллĕ çураласса мĕн тери кĕтрĕ вăл. Анчах та амăшне япăх пулса кайнă хыççăн больницăна ăсатрĕç те вăл унтан таврăнаймарĕ. Шăллĕне те илсе килмерĕç. Ашшĕ пӳрт кĕтессинче ним хускалмасăр ларчĕ, куçĕнчен кăна шултра тумламсем тумларĕç. Çынсем вара кĕреççĕ те тухаççĕ, кĕреççĕ те тухаççĕ. Никама та палламасть Катя.

Унтан амăшне юлашки çула ăсатрĕç. Ку мĕне пĕлтернине пĕчĕк хĕрача ăнланмарĕ. Амăшĕ килессе шав кĕтрĕ. Анчах та лешĕ таврăнмарĕ, Катя тăтăшах йĕме тытăнчĕ. Кăштахран вăл кӳршĕ хĕрарăмĕ ашшĕне хĕрачана урăх амăшĕ кирлине ăнлантарнине илтрĕ.

– Мана ют анне кирлĕ мар, хамăн кирлĕ, – кăшкăрса макăрчĕ Катя.

Ашшĕ ăна амăшĕ канлĕх тупнă вырăна илсе кайрĕ.

– Ак çакăнта çывăрать аннӳ. Кунтан нихçан та, никам та таврăнаймасть, – ăнлантарма тăрăшрĕ ашшĕ.

– Ман унсăр пурăнас килмест, – каллех куççульпе тулчĕç хĕрачан куçĕсем.

– Ăнлантăн-и, аннӳн чунĕ тӳпене вĕçсе хăпарнă. Вăл халĕ сан çине пăхать, эс йĕнишĕн кулянать. Ак, хур розăсене ăна валли, аннӳ вĕсене питех юрататъ.

– Вăл çакна курать-и? – ĕненмесĕртерех ыйтрĕ хĕрача.

– Паллах, – ашшĕ хĕрне пуçĕнчен ачашларĕ. Çакăн хыççăн вĕсем амăшĕн вилтăприйĕ çине час-часах килме пуçларĕç. Катя тӳпене пăхса амăшĕпе калаçрĕ.

Кĕркунне хĕрача шкула кайрĕ те хăйĕн хуйхи пирки кăшт манчĕ – çĕнĕ туссем, уроксем, килти ĕçсем. Ашшĕ Катьăна çителĕклĕ тимлĕх уйăрчĕ. Çапла çулталăк та иртрĕ.

Пĕррехинче вăл киле пĕччен килмерĕ. Çумĕнче – шукăль тумланнă хитре хĕрарăм.

– Хĕрĕм, паллаш, ку Таня аппа, текех вăл пирĕнпе пурăнĕ.

Катя ăнланманнипе куçĕсене чарса пăрахрĕ. Ăна амăшĕн вырăнне урăх хĕрарăм йышăнни çав тери кӳренӳллĕ пулчĕ, хăна шăккалат тăснине те илмерĕ – пӳлĕме чупса кĕчĕ.

Ашшĕ эрнипе çĕнĕ амăшне йышăнма ӳкĕтлерĕ. Катя килĕшмерĕ.

– Пĕлетĕн-и, Катя, сан йăмăк пулĕ. Санран çулталăк кĕçĕнрех. Ак туслашăр та сана та хаваслăрах пулĕ. Ку сăмахсем хыççăн хĕрача килĕшрĕ.

Анчах пачах та вăл кĕтнĕ пек пулса тухмарĕ. Çĕнĕ амăшĕн хĕрĕ, Алена, çав тери чунсăр пулчĕ. Катьăпа туслашмарĕ, вăрçмалли сăлтав кăна шырарĕ. Ашшĕ-амăшне Катьăран ытларах кирлине, вĕсем ăна ытларах юратнине, Катя вара ют хĕр пулнине кăтартма тăрăшрĕ.

Катя «йăмăкĕшĕн» тарçă вырăнне пулса тăчĕ. Алена хыççăн теттисене, кĕнекисене, вырăнне пуçтарчĕ, чашăк-тирĕк çурĕ, пӳртри йĕркелĕхшĕн тăрăшрĕ. Таня аппа çакăншăн ăна ырлакаланçи те турĕ. Катьăна ку килĕшрĕ. Унăн ăшăлăха, тимлĕхе туяс килчĕ – çакна ĕçпе çĕнсе илес терĕ.

Вунтăваттă тултарсан инкек килсе çапрĕ. Ашшĕ ĕçленĕ çĕрте пушар тухнă. Вăл ĕçтешне вут-çулăмран илсе тухнă чухне хăй те çунса кайнă. Нимле те пулăшайман ăна.

Тăлăха юлнă хĕр чылай вăхăт тăна кĕреймерĕ, пĕр чарăнми макăрчĕ. Ăна сиплес тесе санаторие те

Яндекс.ру ӳкерчĕкĕ.

ăсатрĕç. Шăпах кунта вăл кӳршĕ ял каччипе Димăпа паллашрĕ. Шăпах вăл ăна хăйĕн хуйхине манма пулăшрĕ. Катьăна пĕрремĕш юрату туйăмĕ çавăрса илчĕ.

Арçын ача Катя патне мотоциклпа килчĕ. Нумай калаçрĕç вĕсем, уçăлса çӳрерĕç, шыва кĕчĕç. Шкул хыççăн пĕрлешетпĕр тесе тупа турĕç.

Анчах та Алена кашнинче вĕсен хушшине кĕме хăтланчĕ, пĕрле илсе çӳреме йăлăнчĕ.

– Эсир чи çывăх çынсем вĕт. Ак, эп вилĕп те саншăн, Катерина, Аленăсăр пуçне урăх никам та çук вĕт. Ан ютшăн йăмăкунтан, – терĕ пĕрре Таня аппа.

Катьăн килĕшме тиврĕ.

Пĕррехинче вăл Дима патне каярах тухрĕ – Таня аппа ăна нӳхрепе банкăсем лартма пулăшма ыйтрĕ. Чупса тухрĕ Катя савнийĕ патне, анчах та ăна Алена мăйĕнчен çавăрса илнĕ те каçăхса чуптăвать. Катьăна курсан Дима Аленан аллисене сирчĕ. Катя вара ура айĕнчи çĕре туймасăр чупрĕ те чупрĕ. Куçĕсенчен кӳренӳллĕ тумламсем чарăнми юхрĕç. Уя тухсан кăна вăл çăра курăк çине ӳкрĕ, питне хупласа кăшкăрса макăрма тытăнчĕ.

Дима хĕре хуса çитрĕ, хăй айăплă маррине ăнлантарчĕ. Катя ĕненчĕ те темелле, анчах тепрехинче вăл каччă Аленăна куçпа мĕнле юратса пăхнине сиссен хутшăнусем пăсăлчĕç.

– Ан çиллен, Катя! Эп мар пулсан, ăна тепри çавăрттарĕччĕ, эпĕ сана çăлтăм кăна, –терĕ çур çул Димăпа тĕл пулакан Алена.

– Тĕрĕсех, – хушша кĕчĕ Таня аппа. – Алена сан куçусене уçнă кăна. Тупăн-ха хăвăн юратăвна.

Шкул пĕтерсен Катя медицина училищине вĕренме кĕчĕ. Хăй пурăнакан общежитире урай сĕрчĕ, вахтершăна отпуск вăхăтĕнче улăштарчĕ. Килне кашнинчех кучченеçпе килчĕ.

– Япăх сансăр, Катя. Халь сысна çури те усрамастăп, никам та тасатакан çук. Темиçе чăх кăна. Юрать, пахчара ĕçлесе пулăшатăн. Унсăрăн пĕтеттĕмĕр. Ăнланатни, сана пăхма ман укçа та çук, – кашнинчех пуçларĕ Таня аппăшĕ.

– Паллах, ăнланап, – лăплантарма тăрăшрĕ ăна Катя. – Мана хамăн стипенди те çитет, ĕçлекелеп те кăштах.

– Вăт лайăх. Аленăна, ав, çĕнĕ кĕрĕк кирлĕ, пушмакĕ те кивелнĕ.

Тем пек ӳпкелешсен те хĕрарăм хăйĕн тăван хĕрне лайăх тăхăнтартрĕ. Киввисене Катьăна пачĕç.

Пĕррехинче яла таврăнсан чăнчăн скандал сиксе тухрĕ. Таня аппа Аленăн пуласлăхĕ валли пуçтарнă укçа çухалнине сисрĕ.

– Алена, тĕрĕссине кала, мĕншĕн илтĕн укçана? – кăшкăрчĕ вăл.

Катя «йăмăкĕ» шкатулкăран пĕчĕккĕн укçа йăкăртнине пĕлет. Алка е çĕрĕ валли.

– Эп илмен, – лăпкăн хуравларĕ Алена.

– Кам илнĕ?

– Мана мĕн тума кирлĕ? Ман ахаль те йăлтах пур. Тен, Катя? Пăх-ха, ăçтан илме пултарнă вăл çĕнĕ, лакпа витнĕ туфлие?

Катя çак туфлие туянас тесе укçана чылай вăхăт пухрĕ. Яла тăхăнса килес терĕ. Анчах та хăй укçа вăрламаннине ниепле те ĕнентерме пултараймарĕ.

– Курас килмест сана ку килте! Тухса кай! Урăх ура ярса ан пус! Пӳрт çинчен ан та шутла, вăл тахçанах ман çинче! – кăшкăрчĕ Таня аппа.

Катя чунри хуйхăпа тухса утрĕ. Училище пĕтерсен направленипе çурçĕре ĕçлеме кайрĕ. Кунтах хăйĕн чăн-чăн юратăвне тупрĕ, ывăлпа хĕр çуратрĕ.

...Çирĕм çул иртрĕ ĕнтĕ, чунĕ тăван ене пурпĕр туртрĕ. Пĕр кунхине вăл çуралнă вырăна çитрĕ-çитрех. Анчах та тăван килĕ тем çӳллĕш курăк ăшне путнă, пӳрчĕ чалăшнă. Чӳрече каррисем çĕтĕк евĕр курăнаççĕ.

Катя шăппăн алăкран шаккарĕ. Чӳречерен çӳçлемес пуç курăнчĕ.

– Эсир кам патне?– кăмăлсăр ыйтрĕ вăл.

– Таня Смирнова патне.

– Вăл çук.

– Ун хĕрĕ, Алена, ăçта-ши?

Кăштахран алăк уçăлчĕ. Катя умне тулли кĕлеткеллĕ, вараланчăк халат тăхăннă хĕрарăм тухса тăчĕ.

– Ну, эп ку, Алена...

– Эпĕ Катя...

– Катя? Сана паллама çук. Ну, кĕр.

Пӳртре пур çĕрте те тасамарлăх хуçаланать, ырă мар шăршă кĕрет. Сĕтел çинче – таса мар савăт купи.

– Мĕнле пурăнан? – ыйтрĕ Катя.

– Питĕ чаплă! Пĕрремĕш упăшкапа ăнăçмарĕ. Юрать, ача çуратмарăм. Халь ман çамрăк мăшăр! Анчах ниçта та ĕçлемест. Укçа паратăн-и?

Катя урайĕнче йăванакан пуш кĕленчесене асăрхарĕ. Кĕлетки çӳçенсе илчĕ унăн.

– Таня аппа ăçта?

– Каламастăп, сана мĕн ĕç?

Катя сĕтел çине укçа кăларса хучĕ. Ку Аленăн кăмăлне çемçетрĕ курăнать.

– Инвалидсен çуртĕнче вăл, пилĕк шăммине амантнă, утаймасть. Ман вара ăна тăрантарма вăй-хал та, укçа та çук. Мĕн эсĕ мана сахал укçа тĕкен? Ан хыт...

Катя урăх итлемерĕ. Пырне тем капланчĕ, вăл хăвăрт пӳртрен тухрĕ.

Инвалидсен çуртне хăвăрт шыраса тупрĕ вăл. Таня аппăшне курсан хăраса кайрĕ. Хитре хĕрарăмран нимĕн те юлман – вăл начарланнă, пичĕсем, аллисем пĕркеленчĕк ăшне путнă.

– Таня аппа, час килменшĕн ан çиллен. Эп пĕлмен... – терĕ Катя хĕрарăмăн аллисене сăтăрса.

– Хĕрĕм, эс мана каçар. Алена укçа вăрланине, савнине мотоцикл илме панине пĕлсен сана шырарăм. Анчах та эс урăх хулана куçса кайнă терĕç.

Катерина Таня аппăшне хăй патне илсе кайрĕ, ачисене кукамăшĕ тесе паллаштарчĕ. Сиплев хыççăн хĕрарăм ура çине тăчĕ, туяпа утакан пулчĕ.

Таня аппăшĕ хăй мĕн тери пысăк йăнăш тунине ăнланчĕ. Тăван мар хĕрне тав тумасăр кун та иртмерĕ. «Пурнăçра ют хĕр тăван хĕртен те çывăхрах пулма пултарать», – пурне те ăнлантарчĕ вăл...

Людмила ЕГОРОВА

Ырри ялан çĕнтерет

КАЛАВ 12+

Канмалли кун. Телевизор умĕнче ларатăп. Юнашар ман çума ывăл, Данила, пырса ларчĕ.

– Атте, астăватăн-и, мана хула первенствинче наградăланă чухне медальсене пи-т-тĕ илемлĕ хĕр илсе тухрĕ. Кайран урама тухрăм та, вăл крыльца çинче такама кĕтсе тăрать. Хăюлăх çитерсе ун патне пырса паллашрăм. Тата... кафене чĕнтĕм. Укçапа пулăш, тархасшăн, – терĕ.

Ача садĕнче пĕр хĕрачана килĕштернĕренпе ывăлăм хальччен хĕрсем пирки сăмах та хушманччĕха. Бокспа вĕренӳсĕр пуçне ăна ним те интереслентерместчĕ. Çавăнпах шухăша кайрăм, анчах тĕлĕннине кăтартмарăм. «Юрать, пулăшăп», – терĕм кăна.

Хĕрĕ вара Данилăна лайăх витĕм кӳни тӳрех сисĕнчĕ. Улшăнчĕ вăл: савăнăçлăрах, ырăрах – телейлĕрех темелле-и – пулса пычĕ. Хăйне брюки, илемлĕ свитер тата туфли туянса пама та ыйтрĕ. Унччен вара спорт костюмĕсĕр, джинсăпа кроссовкисĕр пуçне нимле тум та тăхăнмастчĕ. Апла пулин те вĕренӳ çинчен те манмарĕ. ЕГЭ тытма ытларах хатĕрленме тытăнчĕ – физкультура академине вĕренме кĕме ĕмĕтленет-çке. Бокс пирки каламастăп та – регионти турниртан ылтăн медальпе таврăнчĕ.

Акă, тинех савнă хĕрĕпе паллаштарчĕ вăл пире. Сăлтавĕ те тупăнчĕ – мăшăрăн, Данилăн амăшĕн эппин – çуралнă кун. Оля, чăн та, кăмăллă, сăпайлă хĕрача иккен. Килĕшрĕ вăл пире мăшăрпа иксĕмĕре. Ăслă-тăнлă калаçать, хăйне чипер тытать. Данила Оля университета акăлчан тата нимĕç чĕлхисене вĕренме кĕме хатĕрленнине пĕлтерсен амăшĕ пушшех те савăнăçне пытараймарĕ. Мăшăрăм та ман тăлмачăра ĕçлет-çке. Ют çĕршыв çыннисемпе иртекен тĕлпулусенче акăлчан чĕлхипе хутшăнма пулăшать. Çапла, питĕ ăшă, кăмăллă паллă турăмăр мăшăрăн менелникне. Оля тахçанах пирĕн çемье тейĕн.

Пĕррехинче çурхи каç Даня Ольăна килне ăсатма тесе тухса кайрĕ. Вунпĕр сехет тĕлнелле ман телефон янăрать. Ывăл иккен. «Атте, мана полицие илсе кайрĕç. Атте-анне пирки ыйтаççĕ. Эсĕ килме пултаратăн?» – тет.

Эпĕ полици уйрăмне çитсе ывăла илсе тухиччен çурçĕр те иртсе кайрĕ. Çул çинче вара тинех ку ĕç-пуç çинчен ыйтса пĕлме май килчĕ.

– Ольăн подъезчĕ умне çывхарнăччĕ ĕнтĕ, такам пире чĕнни илтĕнчĕ. Сак çинче ӳсĕр çамрăксем ахăрса лараççĕ, киревсĕр сăмахсемпе перкелешеççĕ. Вĕсенчен пĕри Ольăна япăх сăмахпа кӳрентерчĕ. Оля тарăхнипе ăна питĕнчен çутăлтарса ячĕ те лешĕ хирĕç алă çĕклерĕ. Эпĕ чарнипе кăна тĕкĕнеймерĕ. Çапла хирĕçӳ пуçланчĕ те. Такам полицие чĕннĕ. Кӳрентерекенĕ Ольăна килĕштерекен каччă, Вадим, пулнă иккен. Ашшĕ унăн хула администрацийĕнче ĕçлет. Вĕсене хăвăрт кăларса ячĕç, эпĕ вара айăпли пулса юлтăм, – каласа пачĕ Данила.

Тепĕр ирхине хамах полицие çитсе килме шутларăм. Шӳт марçке: ывăлăм пурнăçĕ хăрушлăхра. Ĕç пуçарсан аслă шкул пирки те манма тивет, тата – спорт çинчен те. Пӳлĕмре мана майор пакунĕллĕ хĕрарăм кĕтсе илчĕ.

– Сирĕн Данила ман хĕр çумĕнчен уйрăлмасть-тĕк, ăна хупса лартатăп. Статьялăх тупăнать кунта, – пуçран çапнă пекех арпаштарса ячĕç унăн сăмахĕсем.

–Апла эсир Ольăн амăшĕ? Пачах та шутламан сирĕнпе çапла паллашма тивессе. Сирĕн питĕ ырă, маттур хĕрача, – терĕм.

– Хĕрĕм лайăххине сирĕнсĕрех пĕлетĕп. Анчах эпĕ ăна сирĕн Данила валли юратса ӳстермен. Алăсемпе хăлаçланма нумай ăстăн кирлĕ мар...

– Апла кам валли, Вадим валли ӳстернĕ-и? Вăл сирĕн хĕре мĕнле киревсĕр сăмахсемпе хăратнине пĕлетĕр-çке. Е унăн ашшĕ пысăк пуçлăх пулни пĕлтерĕшлĕрех-и?

– Ку пĕтĕмпех суя. Вадим ун пек калама пултарайман...

– Ĕненмесен, хăвăрăн хĕрĕртен ыйтăр. Тĕрĕссипе, сирĕн тарăхас вырăнне савăнмалла. Ольăпа юнашар чăн-чăн шанчăклă юлташ. Кашниех хĕре хӳтĕлесе виçĕ ӳсĕр çамрăкпа хирĕçĕве кĕмест...

Çак самантра алăк уçăлчĕ те – пӳлĕме Оля вирхĕнсе кĕчĕ.

– Анне, эсĕ манăн кăтартусене те çырса хума тивĕçлĕ. Акă, тата виçĕ свидетелĕн адресĕ. Вĕсем çав каçхине инçе мар сак çинче ларнă. Пĕтĕмпех курнă – ĕç-пуç чăннипе мĕнле пулнине каласа пама хатĕр: Вадима пĕрремĕш эпĕ çапрăм. Вăл мана кӳрентернине чăтаймарăм. Данилăпа юнашар чухне эпĕ нимрен те хăрамастăп.

– Оля, эсĕ мĕншĕн шкулта мар? – ятлаçма пуçăнчĕ амăшĕ.

– Мĕншĕн, мĕншĕн... Мĕншĕн тесен манăн сан ĕçе тума лекет. Мĕншĕн эсĕ мар, эпĕ свидетельсене шыратăп? Апла-тăк, юратнă хĕрна айăпла, эпĕ пĕрремĕш алă çĕклерĕм. Данила вара маншăн шар курчĕ.

Хĕрарăм-майор пĕр сăмах та хуравлама ĕлкĕреймерĕ, пӳлĕме Данилăн тренерĕ хыпăнса кĕрсе тăчĕ:

– Майор юлташ, Данила нимшĕн те айăплă мар. Манăн воспитанник хĕрачан хӳттине кĕнĕ. Енчен те вăл çавăн пек туман пулсан, ăна боксран хăваласа кăларса яраттăмччĕ. Эпĕ хамăн вĕренекенсене яланах хăйсене те, çывăх çыннисене те, айванраххисене пурне те хӳтĕлеме вĕрентетĕп. Акă, енчен те хăрушлăхра сирĕн хĕр пулнă-тăк?

Çак сăмахсене илтсен Ольăпа сисмесĕрех пĕр-пĕрин çине пăхрăмăр та кулса ятăмăр. Хыççăнах полици майорĕн те тăрук пичĕ çинче йăл кулă çуталчĕ.

– Çамрăк çын, сирĕн вĕренекен хӳтĕленĕ хĕрача, чăнах та, манăн хĕр. Енчен те Оля мана паттăр Данилăпа паллаштарать-тĕк, тен, нимле ĕç те пулмĕ, – ыррăн хушса хучĕ вăл.

Çак кунранпа икĕ çул та иртрĕ ĕнтĕ. Данилăпа Ольăн ĕмĕчĕсем пурнăçланчĕç: иккĕшĕ те хăйсем суйланă аслă шкулсенче вĕренеççĕ. Пĕри – Физкультура академийĕнче, тепри – университетра, ют чĕлхесен факультетĕнче. Хăйсемпе сиксе тухнă пăтăрмаха вара ырă кулăпа кăна аса илеççĕ вĕсем, тĕрĕслев туйăмĕсене пушшех те çирĕплетме пулăшнине палăртаççĕ.

Станислав ВЕТРОВ

Газета «Çĕнтерӳ çулĕ» t.me/putpobedy21 Путь победыОК Путь Победы

Вăхăт çĕнĕ ятсем ыйтать

Проект Чăваш Республикин Цифра аталанăвĕн, информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерствин пулăшăвĕпе пичетленет.

Пĕрремĕш юрату...

КАЛАВ 12+

Яндекс.ру сайтран.

Кĕтерук Артема пĕрремĕш класранпах килĕштерчĕ. Иккĕшне те учительница пĕр парта хушшине лартрĕ. Арçын ача ăна кашни кун сĕтеклĕ панулмипе шăккалатпа хăналарĕ. Математикăпа уроксем тума пулăшатчĕ. Катя вара вырăс чĕлхине уйрăмах лайăх ăнкаратчĕ. Артем диктантран тем курнă пекех хăратчĕ. Кĕтерук вĕрентекен куриччен хăвăртах Артемăн йăнăшĕсене тӳрлететчĕ. Киле те пĕрле таврăннă икĕ тус.

– Катя, паян урама тухатăн-и? – терĕ Артем. – Иксĕмĕр велосипедпа ăмăртмалла ярăнăпăр.

– Юрать, – терĕ хаваслăн хĕрача. Туслă ушкăна тата ытти шăпăрлансем хутшăнчĕç. Пурте мала тухассишĕн çиçĕмле хăвăртлăхпа ыткăнчĕç. Инкек куçа курăнса килмест çав. Вăйăран та вăкăр тухать. Артем велосипедпа ăмăртнă чухне ӳксе хытах аманчĕ. Ашшĕ-амăшĕ ывăлне хулана илсе кайрĕ, кайран унтах тĕпленчĕç. Малтанхи тапхăрта юлташĕсĕр Катя хытах тунсăхларĕ. Вĕрентекен унпа юнашар парта хушшине тепĕр арçын ачана – Петьăна – лартсан кăмăлсăрланчĕ. Вĕренӳре ĕлкĕрсе пыраймастчĕ вăл, хĕрача çивĕтĕнчен пĕрмаях туртатчĕ. «Артема каласа паратăп», – терĕ хĕрача пĕррехинче.

– Артем – инвалид вăл, – лĕх-лĕх кулчĕ Петĕр. Çак сăмахсем хĕрачан чĕрине хытах ыраттарчĕç. Киле çитсен унăн вĕри куççулĕ минтере йĕпетрĕ... Артем сывлăхĕшĕн Тур кĕтесĕ умĕнче кĕлтурĕ.

Унтанпа вăхăт 5 çул та иртрĕ. Катя халĕ вуннăмĕш класра пĕлӳ пухать. Ун туссем чылай. Хĕр «5» паллăсем кăна илет. Олимпиада-конкурссенче хастар. Пĕррехинче ăна класс ертӳçи КВН-а хутшăнма сĕнчĕ. Катя хаваспах килĕшрĕ.

Конкурса республикăри тĕрлĕ шкулсем хутшăнчĕç. Сцена çине тухиччен вăхăт пурччĕ. Амазонкăна сăнлакан Катя хăйне кирлĕ реквизитсене тепĕр хут тĕрĕслерĕ. «Ырă пирĕштиçĕм, эсĕр ман чĕрене тахçанах вăрларăр, хам ирĕкпех сан тыткăнна лекме хатĕр», – чĕркуçленчĕ ун умĕнче пĕр яш каччă, принц тумне тăхăннăскер.

[illegible]

Каялла çаврăнчĕ – Артем хăйĕн патнелле васкасах утнине асăрхарĕ. Çав вăхăтра тус-тантăшĕсем Катьăна чĕнчĕç, автобус кĕçех вырăнтан тапраннине систерчĕç. Хĕр транспорт еннелле чупрĕ. «Э, мĕншĕн çапла таратăп-ха эпĕ, ухмах», – вăрçрĕ хăйне хăй пике. Автобус водителĕ пассажирсем салонра пурте пур-и тесе ыйтрĕ. Хирĕç чĕнекен пулмарĕ. Транспорт вырăнтан тапранса та ĕлкĕреймерĕ, чарăнса ларчĕ.

Автобус алăкĕ уçăлса кайрĕ. Кĕрнеклĕ, сарлака хул-çурăмлă Артем кĕрсе тăчĕ.

– Катя, самантлăха тух-ха. Калаçмалли пур.

– О, пăхăр-ха. Кам пирĕн умра тăра парать! А-артем. Ĕлĕк-авал пĕр класра вĕреннĕччĕ пулас. Вăл вара пĕр Катьăпа кăна калаçасшăн. Ыттисене хисеплемест, – Петя Артема автобус салонĕнчен тĕксе кăларчĕ.

Йĕкĕт пурте илтмелле кăшкăрчĕ:

– Сире пĕр вăрттăнлăх калам. Артемпа Катя иккĕшĕ каçсерен пĕр-пĕринпе тĕл пулаççĕ. Кунта вара актерсем пек спектакль выляççĕ. Ак, курăпăр, тепĕр 9 уйăхран, тен, маларах та пепке çуралĕ. Сыв пул вара, хĕрлĕ аттестат! – лĕхлетрĕ Петĕр.

– Ах, эс, йĕкехӳре, – терĕ те Артем Петĕре çавăрса çапрĕ.

– Пулăшă-ă-р! – тапкаланчĕ самăр йĕкĕт Артем айĕнче.

Тепре тивертесшĕнччĕ ăна. Анчах Катя ун умĕнче тăнине курсан чĕлхесĕр пулчĕ тейĕн. Урисем те лăнчăр кайрĕç унăн. «Ытла та илемлĕ-çке Катя. Манăн пĕрремĕш юратăвăм, пĕртен-пĕрескерĕм», – шухăшларĕ Артем.

Анчах та хĕр куçĕсем хаярлăхпа тулчĕç. Вăл Артема питĕнчен ик енĕпе те çутăлтарса ячĕ, çав вăхăтрах ăнсăртран сехĕрленсе ӳкрĕ, айăпа кĕнĕ пек каччă çине йăвашшăн пăхрĕ, унтан автобуса чупса кĕчĕ те чи хыçалти вырăна вырнаçрĕ. Класс ертӳçи ун çумне пырса ларсан та вăл нимĕн те шарламарĕ. Петя курнăçланса сăмах хушасшăнччĕ. Анчах та ăна самантрах вырăна лартакансем пулчĕç. Шкула çитиччен пĕр сăмах та чĕнмерĕ. «Каçар мана, Катя! Сана килĕштернĕрен çапла пулса тухрĕ, – терĕ Петĕр. – Анчах эсĕ мана мар, пачах урăххине вăрттăн савнине тахçанах эпĕ пĕлнĕ. Çавăнпа та хытă тарăхаттăм, мĕнле те пулин сăтăрла ĕç тума тăрăшаттăм».

Катя киле таврăнсан сĕтел хушшине те лармарĕ. Амăшĕ: «Чирлĕ мар-и эсĕ?» – тесе кăсăкланчĕ. Хĕр хăйĕн пӳлĕмне кĕрсе чылайччен чӳречерен тинкерчĕ. Чĕри пĕр вĕçĕм Артема кĕтрĕ. Кӳрентернĕ хыççăн каччă ун еннелле утăм тăвĕ-ши?!

Паян – Панулми сăпасĕ. Шăпах çак паллă кун çут тĕнчене килнĕ Кĕтерук. Ирех асламăшĕпе чиркӳре пулчĕ. Ватăпа çамрăк шăкăл-шăкăл калаçса каялла çуранах утрĕç. Яла кĕрсен шăпăрлансем: «Эй, тухăр пурте. Шур урхамахлă юланут пирĕн яла килнĕ!» – тесе хаваслăн кăшкăрчĕç. Катя чĕри хыттăн тапма пуçларĕ. Нумаях та вăхăт иртмерĕ. Шур лаша çинче ларакан кĕрнеклĕ каччăна асăрхарĕ.

– А-артем, – сасăпах каларĕ Катя. Каччăпа хĕр тĕл пулсан урхамах тапăртатмасăр тăчĕ. Савакан чунсене кансĕрлес темерĕ пулас.

– Катерина, хам сăмаха тытрăм. Шурă урхамахпа çитрĕм, – терĕ йăл кулса каччă. Артем Катьăна çуралнă кунĕ ячĕпе саламласа илемлĕ чечек çыххи парнелерĕ. Иккĕмĕш сăпас пулнăран панулмине те илме манман. Асламăшĕ Артема хăнана чĕнчĕ. Катя хирĕçлемерĕ. «Каçар мара», – терĕ вăл Артема. «Çук, эсĕ айăплă мар. Эпĕ хĕрӳлентĕм. Пуш параппан çапакансене, хĕрсене кӳрентерекенсене чăтма пултараймастăп», – ăнлантарчĕ яш каччă.

Çамрăксем пĕр-пĕрин пурнăçĕ пирки ыйтса пĕлчĕç, малашлăх пирки калаçрĕç. Тепĕр çултан иккĕшĕ те экзаменсене ăнăçлă тытрĕç, аслă шкула вĕренме кĕчĕç. Çамрăксем диплом илсенех чаплă туй кĕрлеттерчĕç, çирĕп çемье çавăрчĕç.

Ангелина ВАСИЛЬЕВА

ÇĔНĔ САВĂ

Шурă кĕпе

Шурă тĕслĕ кĕпе
Сана илсе патăм.
Урăх çын сăмахĕпе
Эс мана каларăн:
– Ванчăк савăт-сапана
Тепĕр хут сыпаймăн.
Пуш сăмаха каласа
Пытанмалла вылярăн.
Кăмрăк пек хура куçпа
Ман çине тинкертĕн.
Тата мĕнле сăлтавпа
Айăп тума хăтлантăн?

Елизавета ИГНАТЬЕВА
Элмен Сунар

МИНИАТЮРА

Юлташсем

Пыраççĕ икĕ юлташ.
Пĕри ӳкет ăнсăртран такăнса.
– Мĕн упаленетĕн? – ыйтать юлташĕ.
– Укçа пуçтаратăп.
– Нумай тупрăн-и?
– Чылаях, ăмсанмалăх пур!

Зоя БАРАНОВА